

РОЛЬ ЯПОНІЇ У МІЖНАРОДНОМУ РОЗВИТКУ

Анотація. Стаття присвячена ролі Японія, яку вона відіграє в міжнародному розвитку. Досліджено, що після Другої світової війни перед світовою спільнотою постало питання міжнародного розвитку. З'ясовано, що колишні колоніальні країни отримавши незалежність перебували в складних економічних умовах і були неспроможні самостійно позбавитись бідності та відсталості. Встановлено, що провідні країни світу під керівництвом США розробили програму надання Офіційної допомоги розвитку бідним країнам з метою виведення їх з кризового стану та формування основ для економічного росту та розвитку. Прослідковано, що в умовах поглиблення глобальних проблем міжнародні організації розробляють програму сталого розвитку та визначають цілі сталого розвитку. Визначено роль Японії в міжнародному розвитку, а також інструменти та методи надання офіційної допомоги розвитку.

Ключові слова: міжнародний розвиток, стійкий розвиток, цілі сталого розвитку, офіційна допомога розвитку, міжнародні організації.

Олійник О. Н. Роль Японии в международном развитии

Аннотация. Статья посвящена роли Японии, которую она играет в международном развитии. Доказано, что после Второй мировой войны перед мировым сообществом встал вопрос международного развития. Установлено, что бывшие колониальные страны получив независимость находились в сложных экономических условиях и были неспособны самостоятельно избавиться от бедности и отсталости. Установлено, что ведущие страны мира во главе с США разработали программу предоставления Офи-

циальной помощи развития бедным странам с целью выведения их из кризисного состояния и формирования основ для экономического роста и развития. Прослежено, что в условиях углубления глобальных проблем международные организации разработали программу и определили цели устойчивого развития. Определена роль Японии в международном развитии, а также инструменты и методы оказания официальной помощи развития.

Ключевые слова: международное развитие, устойчивое развитие, цели устойчивого развития, официальная помощь развитию, международные организации.

Oliynyk O.M. The Role of Japan in International Development

Abstract. *The article focuses on the role of Japan, which it plays in international development. It has been proven that the international community faced the issue of international development after the Second World War. It was established that the former colonial countries, having gained independence, were in difficult economic conditions and were unable to get rid of poverty and backwardness by themselves. It has been established that the leading countries of the world under the leadership of the United States have developed a program for the provision of Official development assistance to poor countries in order to get them out of the crisis and to form the basis for economic growth and development. It is traced that in the conditions of deepening global problems, international organizations have developed a program of sustainable development and set goals for sustainable development. The role of Japan in international development has been determined as well as instruments and methods of providing official development assistance.*

Key words: *international development, sustainable development, sustainable development goals, official development assistance, international organizations.*

Постановка проблеми. Міжнародний розвиток, або глобальний розвиток, – це широке поняття, яке означає, що суспільства

та країни мають різні рівні «розвитку» у міжнародному масштабі. Відповідно до міжнародної класифікації країн за рівнем розвитку, країни діляться на розвинені країни, країни, що розвиваються, та найменш розвинені країни [1]. Історично розвиток, в основному, був синонімом економічного розвитку. З часом це поняття стало набирати більшого змісту, оскільки суспільне життя не обмежується лише економічними категоріями, а, зокрема, такими параметрами як якість життя, добробут громадян, безпека та ін. Відповідно, питання міжнародного розвитку почали обговорювати як розвиток у більш цілісному та мультидисциплінарному розумінні людського розвитку [2].

«Міжнародний розвиток» відрізняється від простого поняття «розвиток». Беручи до уваги, що останнє, в основному, означає просто ідею змін у часі, без прив'язки до міжнародного контексту, поняття «міжнародний розвиток» набуває ідею змін у часі в міжнародному контексті. Тобто поняття «міжнародного розвитку» не обмежується лише кордонами окремої країни, проте охоплює глобальний розвиток на основі порівняння розвитку світу як системи в цілому, так і порівнянні розвитку окремих країн, як складових цієї світ-системи. Сьогодні міжнародний розвиток розглядається як окрема галузь практики, він є об'єктом досліджень та предметом університетських курсів та професійних категорій [3].

Лідери деяких країн розглядають міжнародний розвиток як спільний розвиток і пропонують ідеї побудови спільнот єдиної долі. Зокрема, голова КНР Сі Цзіньпін ініціював у 2013 р. глобальну ідею «Один пояс, один шлях». В свою чергу, прем'єр-міністр Японії Сіндзо Абе в 2018 р. запропонував ідею «вільного та відкритого Індо-Тихоокеанського регіону». Ці ідеї мають сприяти формуванню стійкого та сталого розвитку країн, що прийматимуть в них участь та спрямовані на формування так званої спільноти єдиної долі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В умовах посилення глобальних викликів, а, відповідно, і ризиків, які їх супроводжують, зростає і інтерес до проблематики міжнародного

розвитку, як явища, що є невід’ємною складовою зовнішньої політики будь-якої країни. Слід зазначити, що відбувається і зміна розуміння міжнародного розвитку та його ролі в світі. Якщо традиційно міжнародний розвиток розглядався в контексті надання офіційної допомоги з боку міжнародних організацій чи окремих країн, то нині концепція міжнародного розвитку набуває нового змісту. Все більше міжнародний розвиток розглядається як платформа для спільних дій у протистоянні глобальним викликам та ризикам. Зокрема, про це говорить Рорі Хорнер. На його думку, глобальні рамки розвитку та сам цей термін можуть краще відображати та реагувати на основні виклики, з якими стикається світ у XXI ст., і можуть допомогти вийти за межі асоціації «розвитку» з міжнародною допомогою та зосередитись на основних процесах, які формують результати [4, 10].

Нову концепцію міжнародного розвитку також розглядає і Сакіко Фукуда-Парр. Він стверджує, що пріоритетом розвитку має бути створення потенціалу розвитку та людського розвитку в контексті консенсусу щодо реалізації цілей світового розвитку. Цей підхід не суперечить так званому Вашингтонському консенсусу, однак, змінює акценти розвитку, що, на думку автора, більше відповідає потребам часу [5].

Свої дослідження питанням міжнародного розвитку також присвятили Джордж Інграм [6], Крістін М. Лорд [6], Кілі Брайан [7], Зенобія Ісмаїл [8], Камар Махмуд [9], Фавад Акбарі [9], Метью Л. Сміт [10], Рухія Крістін Сьюард [10], Джина Кривелло [11], Джилліан Манн [11] та інші.

Виклад основного матеріалу. Після Другої світової війни виявились значні розриви в рівні економічного розвитку окремих країн, в першу чергу тих, що позбавились колоніалізму і отримали державний суверенітет. Одночасно, ці країни отримали низку проблем, які вони не спроможні були самотужки владнати, зокрема такі: бідність, відсутність доступу до медичних послуг та освіти, гендерна нерівність, відсутність інституцій реалізації та захисту прав громадян та інші. Ситуація погіршувалася тим,

що ці країни самостійно не справлялися з проблемами розвитку, більше того розрив у рівнях розвитку між розвинутими країнами та бідними без зовнішньої допомоги зростав [12].

У своєму інавгураційному зверненні 20 січня 1949 р. Гаррі Трумен заявив: «Ми маємо розпочати нову сміливу програму, щоб зробити вигоди наших наукових досягнень та промислового прогресу доступними для вдосконалення та зростання слабо-розвинених територій. Старий імперіалізм, – експлуатація задля іноземного прибутку, – не має місця в наших планах. Ми передбачаємо програму розвитку, засновану на концепції демократичної справедливої взаємодії». Цей виступ спонукав світове співтовариство до пошуку шляхів та механізмів подолання бідності та зменшення розриву в розвитку між розвинутими країнами та рештою світу [13].

Виконання цих завдань було покладено на Міжнародний банк реконструкції та розвитку (нині входить до групи Світового банку), Міжнародний валютний фонд (МВФ) та ООН. З часом до цієї групи країн також приєдналися нові міжнародні організації. Міжнародні організації започаткували стійкий підхід до розвитку – такий, який враховує економічні, соціальні та екологічні фактори для розробки проектів та програм, які матимуть результати, що не залежать від обмежених ресурсів. В якості основного завдання було визначено нарощування потенціалу для збільшення спроможності одержувачів проектів для продовження свого майбутнього розвитку самостійно, без зовнішньої підтримки. На основі цієї ідеї було сформовано концепцію стійкості, оскільки вона сприяє спроможності суспільства функціонувати незалежно від зовнішніх факторів [14].

Політика Японії щодо міжнародного розвитку

Японія, як третя за величиною країна у світі, відіграє важливу роль у міжнародному розвитку та скороченні бідності завдяки міжнародному співробітництву. Японія постійно покладається на мирні засоби для вирішення питань, з якими стикається міжнародне співтовариство. Допомога Японії в галузі розвитку

спрямована на максимізацію спроможності людей добиватися зростання та розвитку в країнах, що розвиваються [15].

Основою політики співпраці Японії у галузі розвитку є Хартія співробітництва в галузі розвитку (прийнята Кабінетом міністрів у лютому 2015 р.). Японія визначає свою політику співробітництва в галузі розвитку у якості миролюбної нації, яка робить активний внесок у забезпечення миру, стабільності та процвітання міжнародного співтовариства та забезпечення національних інтересів Японії за допомогою цього підходу. Хартія визначає основні засади політики Японії з співробітництва в галузі розвитку та наголошує, що офіційна допомога в розвитку країн є найважливішим інструментом зовнішньої політики для реалізації цієї мети. Вона має використовуватися більш стратегічно та ефективно. У той час, коли питання розвитку стають все більш різноманітними та складними, що вимагає співпраці не тільки з боку держав, але й різних суб'єктів, включаючи приватні компанії та неурядові організації (НУО), офіційна допомога розвитку (ОДР) виконуватиме роль каталізатора для об'єднання цих різноманітних сил [16].

Урядом Японії були визначені концептуальні засади міжнародного співробітництва, зокрема такі:

1. Сприяння миру та процвітання шляхом співпраці у невійськових цілях.
2. Сприяння безпеці людини.
3. Співпраця, яка спрямована на самодостатній розвиток через підтримку зусиль окремих країн, а також діалог та співпрацю на основі японського досвіду та експертизи [16].

На основі визначених концептуальних засад міжнародного співробітництва Уряд Японії також визначив пріоритети міжнародного співробітництва, до яких відносяться наступні:

1. *«Якісне зростання» та викорінення бідності через зростання.* Здійснення економічного зростання має важливе значення для зменшення бідності, але необхідно, щоб це зростання було «якісним зростанням», яке має наступні особливості: 1) «інклю-

живність», яка означає, що плоди зростання розподіляються всередині суспільства, не обминаючи нікого; 2) «сталість», яка означає, що зростання є стійким для всіх поколінь з точки зору гармонії з навколишнім середовищем, стійкого соціально-економічного зростання та вирішення проблем глобального потепління; 3) «стійкість», яка означає здатність протистояти економічним кризам, стихійним лихам та іншим потрясінням. Прагнучі викорінення бідності шляхом реалізації цього якісного зростання, Японія також надає допомогу, щоб забезпечити основи та рушійну силу для економічного зростання та розвитку, орієнтованих на людей, та підтримують базові основи людського життя [16].

2. Обмін загальнолюдськими цінностями та реалізація мирного та безпечного суспільства.

Стабільний розвиток, який базується на «зростанні якості», не буде досягнутий, якщо не гарантовані права окремих людей. Люди можуть займатися економічною та соціальною діяльністю з почуттям безпеки, а суспільством керувати справедливо та стабільно. З метою зміцнення основ такого розвитку, Японія надає допомогу для поширення загальнолюдських цінностей, а також реалізації мирного, стабільного та безпечного суспільства.

Зокрема, працюючи над поширенням загальнолюдських цінностей, Японія підтримує встановлення верховенства права, здійснення належного управління, сприяє та зміцнює демократизацію та дотримання основних прав людини, включаючи права жінок. Більш того, працюючи над формуванням мирного, стабільного та безпечного суспільства, Японія надає допомогу з метою встановлення миру, розвитку правоохоронних органів, боротьби з тероризмом та розбудови взаємодії з морями, космосом та кіберпростором. В критичних ситуаціях уряд Японії надає надзвичайну гуманітарну допомогу [16].

3. Побудова сталої та стійкої міжнародної спільноти шляхом протидії глобальним викликам.

Транскордонні виклики, з якими стикається людство, включають екологічні проблеми, зміну клімату, проблеми, пов'язані

з водою, стихійні лиха, інфекційні хвороби, харчові та енергетичні проблеми. Ці проблеми суттєво впливають на міжнародне співтовариство в цілому, особливо серйозно вони впливають на бідних та інших вразливих людей. Для їх розв'язання необхідно об'єднати зусилля міжнародного співтовариства для побудови сталого та стійкого суспільства шляхом реалізації цілей сталого розвитку. І Японія очолює зусилля міжнародного співтовариства щодо подолання цих глобальних викликів [16].

Японія для вирішення пріоритетних завдань, окрім співпраці у галузі розвитку, яка відповідає потребам та характеристикам кожної країни, також бере участь у розвитку регіонів, зміцненні регіональних зв'язків тощо. Крім того, Японія розвиває співпрацю з країнами на основі фактичних потреб розвитку та їх доступності. До таких країн відносяться ті, які, не зважаючи на прогрес у розвитку, обтяжені різноманітними проблемами розвитку, а також малі острівні країни, які є особливо вразливими, хоча і досягли певного рівня доходу на душу населення.

У травні 2007 р. тодішній прем'єр-міністр Сіндзо Абе оголосив план «Cool Earth 50», який вимагає оперативних дій всього світу щодо зміни клімату, а саме, зменшення викидів парникових газів вдвічі до 2050 р.

Для реалізації цієї ідеї Японія оголосила, що надаватиме широкую підтримку тим країнам, що розвиваються, які прагнуть зменшити викиди парникових газів та досягти економічного зростання. Така допомога надаватиметься з урахуванням різних обставин. При цьому використовуватимуться японські технології, досвід пом'якшення наслідків та подальшої адаптації країн. Японія також висловлює впевненість в тому, що ця підтримка також сприятиме використанню чистої енергії [17].

Країни «Великої вісімки» підтримали ідею зменшення вдвічі обсягів викидів парникових газів до 2050 р. у всьому світі та наголосили на заходах щодо пом'якшення наслідків зміни клімату, а також на постійній допомозі країнам, що розвиваються, у адаптації до змін клімату [18].

Підхід Японії до глобального потепління як спільної проблеми, що стоїть перед міжнародним співтовариством, надає Японії статус лідера на світовій арені. Більше того, посилення допомоги країнам, що розвиваються, є одним із способів спонукати ті країни, які в даний час не мають зобов'язань скоротити викиди парникових газів, взяти участь у міжнародних програмах боротьби проти глобального потепління.

Глобальна концепція міжнародного розвитку

Концепція стійкого розвитку стала суттю концепції міжнародного розвитку. У всьому світі розуміння міжнародного розвитку, як концепції стійкого розвитку, були закріплені в цілях ООН зі сталого розвитку. У вересні 2015 р. світові лідери провели зустріч у Нью-Йорку на саміті ООН зі сталого розвитку. На саміті вони офіційно прийняли 17 цілей сталого розвитку, які означають нову еру партнерства та співпраці, спрямованих на припинення бідності, захист планети та забезпечення процвітання для всіх. Ці 17 цілей сталого розвитку (ЦСР) включають: відсутність бідності; подолання голоду; здоров'я та добробут; якісну освіту; гендерну рівність; наявність чистої води та санітарних заходів, спрямованих на дотримання гігієнічних норм; доступну та чисту енергію; гідну працю та економічне зростання; розвиток промисловості, інновацій та інфраструктури; скорочення нерівності; сталі міста та громади; відповідальне споживання та виробництво; боротьбу зі зміною клімату; захист екосистем суші; збереження наземних ресурсів; мир, справедливість та сильні інституції; партнерство заради цілей [19].

Таким чином, нова концепція міжнародного розвитку сформувала нове бачення світового розвитку, яке охоплює всі сфери людського буття. Вона перетворилась на дороговказ для світового розвитку та виконує роль консолідуючої сили для урядів більшості країн світу, що приєдналися до цієї концепції.

Офіційна допомога як чинник міжнародного розвитку

Важливу роль в реалізації ЦСР відіграють розвинуті країни, оскільки вони мають не тільки самі запроваджувати цю кон-

цепцію, а також надавати допомогу слабшим країнам, оскільки успішне виконання визначених цілей можливе тільки за участі всіх країн світу. Така допомога надається країнам, що розвиваються, в формі офіційної допомоги в розвитку.

Офіційна допомога розвитку (ОДР) визначається Комітетом сприяння розвитку ОЕСР (КСР) як державна допомога, яка спрямована на економічний розвиток та добробут країн, що розвиваються. КСР прийняв ОДР як «золотий стандарт» іноземної допомоги ще в 1969 р., і вона залишається основним джерелом фінансування розвитку. Перелік країн та територій визначається КСР.

Офіційна допомога розвитку забезпечується офіційними установами, включаючи державні та місцеві уряди, або їх виконавчими органами у вигляді концесійного фінансування (тобто грантів та пільгових позик), з метою сприяння економічному розвитку та добробуту країн. Допомога може надаватися на двосторонній основі, від донора до одержувача, або направлятися через багатосторонні агентства з розвитку, такі як ООН або Світовий банк. Метою ООН є спрямування розвиненими країнами 0,7% свого валового національного доходу на ОДР. Цей показник вимірюється як відсоток від валового національного доходу в постійних цінах у мільйонах доларів США, де 2015 р. використовується як базовий.

ОДР також включає технічну співпрацю з використанням науку, технологій та досвіду для розвитку людських ресурсів, які є учасниками розвитку суспільства та економіки країн та регіонів, що розвиваються. Гранти також включають внески до конкретних проектів, які реалізуються міжнародними організаціями [20].

Внесок Японського агентства міжнародного співробітництва (JICA) в міжнародний розвиток

Японське агентство міжнародного співробітництва (独立行政法人 国際協力機構, Japan International Cooperation Agency, JICA) – це урядова установа, яка координує офіційну допомогу

розвитку від уряду Японії. Її діяльність, відповідно до статуту організації, спрямована на підтримку економічного та соціального зростання в країнах, що розвиваються, та сприяння міжнародному співробітництву.

JICA також здійснює дослідницьку та навчальну діяльність, виступаючи своєрідним аналітичним центром ОДР. Завдяки своїй діяльності JICA робить внесок у глобальні стратегії розвитку, сприяє зміцненню співпраці з міжнародними установами, а також розробляє пропозиції уряду країни з основних питань розвитку та допомоги.

З моменту завершення створення JICA (1 жовтня 2008 р.) воно стало однією з найбільших організацій двостороннього розвитку у світі з мережею у 97 закордонних офісів, проектами у понад 150 країнах та наявними фінансовими ресурсами приблизно 1 трлн ієн (8,5 млрд дол. США). Агентство також відповідає за управління частиною грантової допомоги Японії, яка, в даний час, знаходиться під юрисдикцією Міністерства закордонних справ і тому всі три основні компоненти ОДР, - технічне співробітництво, грантова допомога та пільгові позики, - тепер управляються JICA [21].

Схема надання Японією ОДР

* За даними: JICA 2020: Annual Report [22].

Станом на 1 липня 2020 р. JICA мала 14 офісів в країні та 96 закордонних представництв. Через свої внутрішні підрозділи та міжнародні центри JICA реалізує проекти в 150 країнах та регіонах, а також щорічно допомагає у підготовці близько 8000 іноземних державних службовців, дослідників, інженерів, інструкторів та керівників громад. У своїй діяльності JICA робить акцент на польовому підході до програм/проектів, децентралізації персоналу та делегуванні посилених повноважень зі штаб-квартири Токіо закордонним офісам, зменшенні бюрократії та швидкому відстеженню програм/проектів [22].

У вересні 2015 р. на саміті ООН був прийнятий «Порядок денний для сталого розвитку на 2030 рік». Цей Порядок денний був сформульований як наступник Цілей розвитку тисячоліття (ЦРТ), який включає 17 основних Цілей сталого розвитку (ЦСР) та 169 супутніх цілей, для досягнення яких країни, що розвиваються, і розвинені країни повинні працювати разом [23].

Уряд Японії також надає великого значення ЦСР, які відображають філософію людської безпеки, яку Японія дуже цінує. Як перший крок для створення платформи досягнення ЦСР, у Японії у травні 2016 р. було створено Штаб сприяння ЦСР, який очолив прем'єр-міністр, а до складу увійшли всі міністри Кабінету Міністрів. У грудні того ж року були розроблені «Керівні принципи впровадження ЦСР», які сформували національну стратегію, згідно якої відповідні міністерства та відомства вживають заходи та співпрацюють задля досягнення ЦСР [24].

У липні 2017 р. тодішній міністр закордонних справ Кісіда взяв участь у добровільних національних оглядових сесіях Політичного форуму високого рівня ООН зі сталого розвитку (United Nations High-level Political Forum on Sustainable Development, HLPF), де він звернув увагу на ініціативи Японії щодо реалізації різноманітного та інклюзивного суспільства, у якому «ніхто не залишиться позаду». На цьому ж форумі він виступав за державно-приватне партнерство (*Public Private Action for Partnership*, PPA), до якого залучаються різні учасники суспільства, які пра-

цюють разом, та знайомив з ініціативами Японії. Крім того, він висловив впевненість в тому, що «поєднуючи мудрість різних зацікавлених сторін, включаючи громадянське суспільство, приватні підприємства та уряд, Японія вживатиме конкретних дій як вдома, так і за кордоном» на основі концепції РРАР. Він оголосив, що Японія зосередить свою увагу на майбутніх поколіннях (дітях та молоді) країн, що розвиваються. З цією метою Японія впродовж двох років запровадить заходи підтримки на 1 млрд дол., які базуються на філософії безпеки людини, насамперед, у таких сферах, як освіта, навколишнє середовище, запобігання катастрофам та гендерне питання [25].

Регіон Південно-Східної Азії та Тихого океану

Повернувшись до влади у 2012 р.. Абе, після успішного прийняття важливого законодавства про безпеку в 2015 р., відродив свою Індо-Тихоокеанську концепцію. На 21-й Міжнародній конференції «Майбутнє Азії» (21 травня 2015 р.) прем'єр-міністр Абе оголосив про «Партнерство заради якісної інфраструктури» (Partnership for Quality Infrastructure) метою якого є розвиток інфраструктури в Азії. Японія і Азіатський банк розвитку (АБР) домовились про співпрацю щодо інвестування близько 110 млрд дол. США в розвиток якісної інфраструктури в Азії протягом наступних п'яти років.

У серпні 2016 р. уряд Абе ініціював концепцію «Вільного та відкритого Індо-Тихоокеанського регіону» («Free and open Indo-Pacific», FOIP). Ця концепція спрямована на сприяння економічному процвітання Японії шляхом підтримання порядку, заснованого на правилах, та покращення зв'язку на цьому величезному просторі вод, островів та рифів від Тихого океану до Східної Африки. «Вільний та відкритий Індо-Тихоокеанський регіон» передбачає вільний рух людей, товарів, капіталу та знань. Виступаючи в японському парламенті 22 січня 2018 р., прем'єр-міністр Абе представив концепцію FOIP як доповнення до китайської ініціативи «Один пояс, один шлях», і повідомив про необхідність співпраці з Китаєм у реалізації ініціатив FOIP.

Концепція «вільного та відкритого Індо-Тихоокеанського регіону» реалізується за двома напрямками. Одним із них є поглиблення інтеграції АСЕАН. JICA активно підтримує АСЕАН у його зусиллях щодо зміцнення зв'язку між державами-членами, співпрацює з ними, особливо новими державами-членами АСЕАН, та надає підтримку для розвитку інфраструктури, інвестиційного клімату, правових систем та поліпшення ділового середовища. В контексті цієї співпраці JICA реалізує спільні проекти з країнами АСЕАН з вдосконалення базової освіти, управління, охорони здоров'я, сільського господарства та водопостачання з метою зменшення розширення розривів у розвитку всередині та серед держав-членів. Другим напрямом є розвиток морської інфраструктури та удосконалення морського права. Пріоритетними питаннями у реалізації ідеї FOIP є такі: 1) якість зростання; 2) заходи проти змін клімату; 3) людські ресурси; 4) реалізація спільних цінностей та створення мирного, стабільного та безпечного суспільства. В 2019 р. загальна сума фінансування проектів JICA в країнах АСЕАН становила 350 млн дол., а в регіоні Тихого океану – 130,2 млн дол. [22, р. 24].

Фінансування проектів в АСЕАН, 2019

країни	млн дол.	%
Філіппіни	818,8	25,6
Індонезія	697,1	21,8
М'янма	696,2	21,7
В'єтнам	412,1	12,9
Таїланд	295,8	9,2
Камбоджа	183,8	5,7

Фінансування проектів, в регіоні Тихого океану, 2019

країни	млн дол.	%
Папуа-Нова Гвінея	87,8	67,4
Соломонові острови	11,6	8,9
Самоа	10,4	8,0
Фіджі	6,4	4,9
Вануату	6,0	4,6
Палау	2,2	1,7

Лаос	45,8	1,4
Малайзія	39,3	1,2
Східний Тимор	15,5	0,5

Федеративні Штати Мікронезії	2,0	1,5
Тонга	1,6	1,2
Маршаллові острови	1,0	0,8
Інші 5 країн	1,3	1,0

Джерело: розроблено автором на основі JICA 2020. Annual report [22].

Східна та Центральна Азія

JICA надає ОДР країнам Східної та Центральної Азії, до яких відносяться такі: Китай, Монголія, п'ять центральноазіатських та три кавказькі країни. Дев'ять країн, крім Китаю, є колишніми соціалістичними державами і зараз перебувають в стані переходу до ринкової економіки. Вони знаходяться під сильним політичним та економічним впливом двох сусідніх великих країн – Росії та Китаю. Підтримка незалежності та стабільності країн регіону має важливе значення для стабільності всього Євразійського континенту.

Чотири країни регіону наділені багатими природними ресурсами, зокрема, Монголія – вугіллям і міддю, Казахстан – нафтою, Туркменістан – природним газом, а Азербайджан – нафтою і природним газом. Ці країни переживають бурхливий економічний розвиток, але їх економіки вразливі до коливань світових цін на товари, тому вони повинні здійснювати важливі структурні зміни в економіці для зменшення залежності від цих коливань. Киргизстан та Таджикистан, навпаки, не багаті на природні ресурси. Третина їх ВВП формується завдяки грошовим переказам від громадян, які працюють в Росії. Ці країни потребують розвитку вітчизняної промисловості для забезпечення населення роботою та уникнення соціальної нестабільності.

В останні роки виникало занепокоєння щодо коливання цін на природні ресурси, а уповільнення економічного зростання в

Росії та Китаї погано позначається на економіці регіону.

Усвідомлюючи зазначені виклики та необхідність підтримки сталого розвитку цих економік, JICA запроваджує свої програми в регіоні для стимулювання економічної діяльності на основі справедливих правил та прозорої системи і, таким чином, намагається диверсифікувати промисловість, щоб звільнитися ці країни від залежності від природних ресурсів, а також розвивати інфраструктуру, що допоможе зміцнити регіональні зв'язки.

Фінансування проектів здійснюється за наступними напрямками: 1) зміцнення управління; 2) промислова диверсифікація; 3) розвиток інфраструктури. В 2019 р. JICA профінансувала проекти в Східній та Центральній Азії на суму 416,7 млн дол. США, при цьому обсяг фінансування країн Східної Азії становив 85,4 млн дол. США, а країн Середньої Азії та Кавказу – 331,2 млн дол. США. Найбільшими отримувачами фінансової допомоги були Монголія – 82,1 млн дол США та Узбекистан – 251,9 млн дол. США [22, р. 26 – 27].

Фінансування проектів в Східній та Центральній Азії, 2019

Східна Азія	млн дол.	%
Монголія	82,1	96,2
Китай	3,3	3,8
Центральна Азія та Кавказ		
Узбекистан	252,0	77,4
Азербайджан	23,5	7,2
Таджикистан	26,9	8,2
Киргизька Республіка	18,7	5,8
Вірменія	1,7	0,5
Казахстан	1,0	0,3
Грузія	1,0	0,3
Туркменістан	6,6	0,2

Джерело: розроблено автором на основі JICA 2020. Annual report [22].

Південна Азія

Південна Азія є стратегічним регіоном, що зв'язує АСЕАН, Близький Схід та Африку. Стабільність і розвиток цього регіону є життєво важливими для загальної глобальної стабільності та розвитку.

Південна Азія має великий потенціал зростання, оскільки молодь віком до 25 років становить близько половини регіонального населення – 1,8 млрд. Завдяки розвитку сфери послуг та зростанню споживання, регіон демонструє стійке економічне зростання. Проте, кількість людей, які проживають в регіоні в умовах абсолютної бідності (близько 220 млн), становить одну третину від загальної кількості бідних в світі. Протягом останніх років спостерігається уповільнення темпів економічного росту. Серед найважливіших проблем економічного розвитку є недостатня фізична та нефізична інфраструктура, а також недостатньо розвинутий людський капітал. Регіону також загрожує нестабільна ситуація, яка пов'язана з безпекою (особливо це стосується стихійних лих) та ускладняється неналежним управлінням ризиками.

Зосереджуючись на безпеці людини, JICA продовжує співпрацю, яка відповідає потребам окремих країн, і посилює національну та регіональну взаємодію. У рамках програми «Партнерство для якісної інфраструктури», згідно з концепцією «вільного та відкритого Індо-Тихоокеанського регіону» та спільних міждержавних заяв, JICA співпрацює з різними країнами та міжнародними організаціями для просування якісного економічного зростання та побудови вільних та демократичних суспільств в цьому регіоні. JICA зміцнює та розширює співпрацю з місцевими урядами та компаніями приватного сектору.

У 2019 р. JICA визначила такі пріоритети щодо надання ОДР в Південній Азії: 1) розвиток економіки та покращення зв'язаності; 2) забезпечення миру та стабільності, а також покращення базових державних послуг; 3) покращення доступу до забезпечення основних потреб людини.

В Індії, Бангладеш та Шрі-Ланці, згідно з відповідними між-державними спільними заявами, JICA впровадила програми та проекти, що сприяють розвитку транспортної інфраструктури (залізниці, дороги та порти), яка є основою сталого зростання. Крім того, JICA підтримувала розвиток економічної інфраструктури і, в основному, зосередилася на виробництві електроенергії. JICA також сприяла збільшенню приватних інвестицій та зміцненню промислового потенціалу в Південній Азії.

З метою покращення надання базових державних послуг, JICA розпочала технічну співпрацю з Мальдівами, макроекономічна ситуація яких викликає стурбованість, що впливає на зростання вже і так великого зовнішнього боргу. Задля виправлення макроекономічної ситуації було направлено радника з питань макроекономічної та фіскальної політики, який розробляє поради для уряду країни. Після великодніх вибухів у Шрі-Ланці у квітні 2019 р., JICA започаткувала розширене технічне співробітництво у боротьбі з тероризмом.

JICA також збільшила кількість країн, які мають право на участь у грантовій програмі з розвитку людських ресурсів. В рамках цієї програми було започатковано «Проект сприяння та зміцнення спроможності Афганістану для ефективного розвитку» (Project for the Promotion and Enhancement of the Afghan Capacity for Effective Development, PEACE). Деякі учасники цього проекту зайняли керівні посади в своїх організаціях.

Задля зменшення ризику стихійних лих JICA ініціювала технічне співробітництво щодо зменшення та пом'якшення ризиків катастроф у Непалі, який постраждав від землетрусу 2015 р. Через чотири роки Південна Азія досягла прогресу в управлінні ризиками стихійних лих після землетрусу.

Враховуючи, що в Південній Азії і надалі живе багато бідних і вразливих до стихійних лих людей, японський уряд продовжуватиме просувати в Південній Азії «бачення вільного та відкритого Індо-Тихоокеанського регіону». В свою чергу, JICA продовжуватиме сприяти співпраці, яка зосереджена на наступних пріо-

ритетах: посилення внутрішньої та міжрегіональної зв'язаності; посилення промислової конкурентоспроможності, включаючи поліпшення інвестицій для захисту навколишнього середовища; забезпечення миру, стабільності та безпеки; вдосконалення доступу до забезпечення основних потреб людини; та вирішення глобальних проблем. В 2019 р. загальний обсяг фінансування проектів JICA в Південній Азії становив 4 424,7 млн дол. США [22, р. 28 – 29].

Фінансування проектів в Південній Азії, 2019

Південна Азія	млн дол.	%
Індія	2427,7	54,9
Бангладеш	1523,3	34,4
Шрі Ланка	237,7	5,4
Непал	101,7	2,3
Пакистан	79,9	1,8
Афганістан	27,2	0,6
Бутан	24,7	0,6
Мальдіви	2,6	0,1

Джерело: розроблено автором на основі JICA 2020. Annual report [22].

Латинська Америка та Кариби

Латинська Америка та Кариби охоплюють 33 країни із загальною чисельністю населення 640 млн чоловік, що становить 8,4 % населення світу. ВВП регіону становить 5,24 трлн дол. США, що приблизно в 1,8 рази більше, ніж у АСЕАН станом на 2018 р. Рівень доходів у регіоні в цілому високий, а такі країни як Чилі, Панама, Уругвай та деякі карибські держави класифікуються як країни з високим рівнем доходу.

Проте регіон стикається з низкою викликів, включаючи такі: 1) політичну нестабільність, яка проявилась в двох інцидентах в 2019 р., (заворушення в Болівії та Чилі); 2) імміграційне питання

на півночі Центральної Америки; 3) вразливість острівних країн Карибського басейну до кліматичних змін та природних небезпек; 4) скорочення тропічних лісів у басейні Амазонки, Південній Америці; 5) економічні диспропорції в кожній з країн; та 6) старіння населення, виклик, з яким також стикається Японія.

Співробітництво JICA з країнами Латинської Америки та Карибського басейну має на меті зміцнення дружніх відносин Японії з країнами Латинської Америки та Карибського басейну та здійснюється в рамках «Японської ініціативи з посилення з'єднаності». Ця ініціатива була запропонована урядом прем'єр-міністра Абе в 2014 р. і передбачає посилення зв'язаності між Японією та країнами Латинської Америки в сфері економіки, цінностей та мудрості. Ініціатива базується на трьох принципах – спільний прогрес, спільне лідерство та спільне натхнення. Пріоритетні напрямки співпраці включають такі: розвиток інфраструктури для покращення інвестиційного середовища, зменшення ризику катастроф, боротьба зі зміною клімату та зменшення економічних диспропорцій.

Латинська Америка та Кариби дуже урбанізовані. Більше 80 % населення регіону мешкає в містах, тому розвиток сталих і стійких міст є терміновим завданням підтримки безпечного та надійного існування, а також організації виробничої діяльності. JICA підтримує сталий розвиток міст, надаючи інформацію про досвід Японії у цій сфері. Так, JICA підтримала уряди Перу та країн Центральної Америки щодо транзитно-орієнтованого розвитку (*transit-oriented development, TOD*). За допомогою Японії було реалізовано проект із запровадження монорейкових технологій.

На прохання урядів Бразилії та Болівії JICA надала допомогу цим країнам у ліквідації наслідків стихійних лих, які виникли внаслідок лісових пожеж в басейні Амазонки в серпні – вересні 2019 р. Збереження дощових лісів Амазонки, які є домом для багатьох корінних народів цього регіону і вирізняються найбільшим у світі біорізноманіттям, є одним із складних завдань, що стоять перед світовою спільнотою. JICA, скориставшись пере-

вагами японських супутникових даних та технологій, допомагає Бразилії виявляти випадки вирубки лісів на самому початку, що надає можливість бразильському уряду своєчасно приймати запобіжні заходи.

Як країни, що підписали Паризьку кліматичну угоду, вони співпрацюють з Японією у питаннях запобігання кліматичним змінам. У січні 2020 р. JICA підписала з урядом Еквадору угоду про позику на суму 70 млн дол. США. Міжамериканський банк розвитку також забезпечить співфінансування позики. ОДР має бути використана на фінансування виробництва альтернативної енергії та підвищення ефективності енергетики країни в цілому. Всього на кінець 2019 р. JICA схвалила 5 проектів з фінансування виробництва альтернативної енергії з країнами регіону. Протягом 2019 р. JICA надала фінансову допомогу країнам Центральної Америки та Карибів у розмірі 195,9 млн дол. США, а країнам Південної Америки – 180,8 млн дол. США [22, р. 30–31].

Фінансування проектів в Центральній Америці та Карибах, 2019

країни	млн дол.	%
Сальвадор	58,1	29,7
Коста-Ріка	30,8	15,7
Гватемала	30,3	15,5
Гондурас	16,6	8,5
Панама	13,2	6,8
Домініка	10,4	5,3
Сент-Люсія	8,0	4,1
Нікарагуа	7,4	3,8
Мексика	6,7	3,4
Куба	5,1	2,6
Домініка	4,8	2,4

Фінансування проектів, в Південній Америці, 2019

країни	млн дол.	%
Парагвай	64,0	35,4
Бразилія	47,8	26,4
Перу	30,3	16,8
Болівія	20,6	11,4
Еквадор	5,0	2,8
Колумбія	4,7	2,6
Аргентина	4,3	2,4
Чилі	3,5	1,9
Уругвай	0,5	0,3
Венесуела	0,1	0,1

Ямайка	2,1	1,1
Інші 10 країн	2,4	1,2

Джерело: розроблено автором на основі JICA 2020. Annual report [22].

Африка

Наприкінці серпня 2019 р. делегації з 53 африканських країн, у тому числі 42 африканські лідери, прибули до Японії в м. Йокогама для участі у Сьомій Токійській міжнародній конференції «Сприяння розвитку Африки за допомогою людей, технологій та інновації» (ТМКАР7). На конференції була прийнята Йокогамська декларація згідно з якою уряд Японії визначив перелік державно-приватних акцій на найближчі три роки для сприяння розвитку Африки під назвою «ТМКАР7: Внесок Японії для Африки».

Йокогамська декларація визначила три пріоритетні напрямки: 1) прискорення економічних перетворень та вдосконалення ділового середовища через інновації та приватний сектор; 2) поглиблення сталого та стійкого суспільства; 3) зміцнення миру та стабільності. Учасники конференції також закликали Африканські країни та міжнародне співтовариство докласти зусиль, необхідних для вирішення зазначених проблем.

На конференції також були визначені заходи, які мають впровадити державний та приватний сектори Японії задля реалізації пріоритетних напрямків, визначених Декларацією. Особлива увага приділялась наступним заходам: 1) розвиток промислових та людських ресурсів; 2) сприяння інноваціям та інвестиціям; 3) захист здоров'я та забезпечення добробуту; 4) інституційне будівництво та посилення управління.

З метою розвитку промислових та людських ресурсів японські університети почали приймати на навчання за магістерськими програмами африканських студентів. Близько 1000 випускників (станом на кінець березня 2020 р.) працюють у своїх країнах після закінчення навчання. Після повернення додому вони викону-

ють роль «навігаторів» для японських компаній, які працюють на африканському ринку. В 2019 р. 1285 африканських робітників пройшли стажування в японських компаніях.

На конференції JICA підписала меморандум про співпрацю з Японською організацією зовнішньої торгівлі (JETRO) та Програмою розвитку ООН (ПРООН). Три сторони домовились співпрацювати та координувати свої дії в програмі з досягнення Цілей сталого розвитку (ЦСР) через розвиток африканського бізнесу. З цією метою сторони розробили платформу «Африка/Японія: стартапи, інновації та нові партнерства для ЦСР». Останніми роками спостерігається зростання стартового бізнесу в Африці, який використовує інноваційні технології та бізнес-моделі для забезпечення інноваційних рішень у протистоянні викликам, з якими зараз стикається континент. Ці зрушення у діловому середовищі Африки привертають дедалі більшу увагу Японії. Це пояснюється тим, що в країні зростає кількість венчурних фондів, які інвестують в африканські стартапи, а також японських молодих підприємців, які створюють бізнес в Африці.

Задля сприяння всебічному розвитку Східної Африки, уряд Японії підтримує розвиток міжнародних торгових портів в Африці. Наразі, за сприяння JICA триває будівництво Північного Коридору, який проходить від м. Момбаса до столиці Кенії м. Найробі і далі, - до сусідніх країн, – Уганди та Руанди. До 2017 фінансового року JICA надала загалом близько 1,1 млрд дол. США для реалізації дев'яти проектів, як то будівництво порту та супутніх об'єктів, включаючи дороги та мости. Першим з цих об'єктів був проект будівництва аеропорту в м. Момбаса у 1973 р. У 2019 фінансовому році JICA підписала дві кредитні угоди на загальну суму близько 780 млн дол. США для реалізації проекту розвитку спеціальної економічної зони в м. Момбаса та проекту будівництва мосту в м. Момбаса.

Очікується, що розвиток інфраструктури, орієнтованої на порт м. Момбаса, та покращення інвестиційного середовища в особливій економічній зоні стимулюватимуть економічний роз-

виток Кенії і Східної Африки в цілому. Всього в 2019 р. JICA витратила на фінансування проектів в Африці суму в 979,2 млн дол. США [22, р. 32 – 33].

Фінансування проектів в Африці, 2019

країни	млн дол.	%
Кенія	212,1	21,7
Мозамбiк	134,2	13,7
Руанда	83,1	8,5
Танзанія	62,7	6,4
Ефіопія	57,1	5,8
Нігерія	40,1	4,1
Уганда	37,9	3,9
Гана	35,8	3,7
Сенегал	32,5	3,3
Мадагаскар	28,7	2,9
Кот-д'Івуар	26,2	2,7
Буркіна-Фасо	23,5	2,4

Фінансування проектів, в Африці, 2019

країни	млн дол.	%
Камерун	22,8	2,3
Пiвд. Судан	18,0	1,8
Замбія	17,9	1,1
Дем.Респ. Конго	11,1	1,8
Малаві	10,1	1
Судан	9,0	0,9
Пiвд. Африка	7,1	0,7
Ангола	3,2	0,3
Інші 29 країн	106,0	10,8

Джерело: розроблено автором на основі JICA 2020. Annual report [22].

Близький Схід та Європа

З початку Арабської весни і донині нестабільність на Близькому Сході створює значні проблеми для багатьох країн регіону. Вимагає вирішення питання кризи з біженцями, яка була спричинена сирійським конфліктом. Важливою є і допомога JICA у відбудові районів, звільнених від ісламістського екстремістського угруповання «Ісламська держава» (ІДІЛ).

Триває співпраця між JICA та країнами регіону за трьома на-

прямами: 1) розвиток приватного сектору для економічного зростання; 2) підтримка зусиль кожного з партнерів стати членом ЄС; 3) адміністративна реформа та ефективне управління.

І хоча кожен з регіонів має проблеми, притаманні лише йому, існують також спільні проблеми, які вимагають вирішення. До таких проблем відносяться: боротьба з інфекційними хворобами, побудова стійких соціальних систем та досягнення стійкого зростання. Мир і стабільність у цих регіонах безпосередньо пов'язані зі стабільністю та процвітанням міжнародного співтовариства та Японії.

У відповідь на сирійську кризу, JICA у 2017 р. ініціювала програму навчання сирійських біженців в Японських ВНЗ за магістерською програмою. На кінець 2019 р. загальна кількість сирійських студентів становила 51. JICA також надавала підтримку у працевлаштуванні сирійських біженців, які проживають в Йорданії, тим самим заохочуючи їх до соціальної активності.

Туреччині, яка приймає найбільше сирійських біженців, ніж будь-яка інша країна світу, JICA надала ОДР для реалізації низки проектів з розвитку місцевої інфраструктури, зокрема, для забезпечення водопостачання, будівництва каналізації та утилізації твердих побутових відходів.

У Палестині JICA допомогла запровадити процес облаштування табору біженців. JICA також запросила керівника Департаменту з питань біженців Організації визволення Палестини до Японії для того, щоб він виступив на відкритому семінарі. Це є частиною зусиль JICA щодо поглиблення розуміння японською громадськістю проблем біженців. JICA також розробила план надання медичного обладнання Палестині, включаючи сектор Газа, за допомогою грантів.

В Іраку JICA забезпечила кредитування проектів для реабілітації та розвитку деяких галузей, які мають вирішальне значення для життєдіяльності людей, а також бізнесу. Особливий акцент було зроблено на розвитку електроенергетики, забезпеченні водою та будівництві каналізації, ситуація з якими погіршилася

внаслідок низки воєн та економічних санкції з боку міжнародного співтовариства.

Для Ємену, який потерпає від затяжної громадянської війни, JICA запровадила «Програму спільного створення знань» (Knowledge Co-Creation Program, KCCP), яка орієнтована на розвиток людського потенціалу. Урядовці Ємену також були запрошені до Японії, де їх ознайомили з досвідом у реконструкції та розвитку післявоєнної Японії.

Для промислового розвитку та сприяння інвестиціям, JICA організувала міжнародний семінар по запровадженню *кайдзен* практики в Тунісі, в якому взяли участь представники 17 країн.

У галузі освіти JICA започаткувала, разом з урядом Єгипту, Єгипетсько-японське освітнє партнерства (Egypt-Japan Education Partnership, EJEP). В рамках партнерства в 2019 р. 239 єгипетських студентів було зараховано до японських ВНЗ. Японські освітяни представили єгипетським партнерам навчальні методики – *Tokkatsu* та *Nicchoku*. В результаті в Єгипті було створено 6 шкіл, які проводять навчання за японською методикою.

Для Західних Балкан JICA надала допомогу в рамках Ініціативи співпраці урядів Японії та країн Західних Балкан. JICA також співпрацювала з Болгарією, яка є новим донором, у розробці та реалізації ряду проектів для Західних Балкан у таких галузях, як управління ризиками стихійних лих та підтримка малих та середніх підприємств (МСП). Крім того, JICA провела зустріч з представниками Румунського агентства з міжнародного розвитку з метою посилення співпраці між двома організаціями.

JICA організувала семінар, який стосувався сфери управління, на якому в рамках проекту фіскальної реконструкції та вдосконалення фінансової системи в Україні колишній голова Банку Японії провів лекцію для працівників міністерства фінансів України. Загалом, у 2019 р. JICA на Близькому Сході в рамках ОДР витратила 1 044,4 млн дол. США, а в Європі – 139,2 млн дол. США [22, р. 34 – 35].

**Фінансування проектів
на Близькому Сході, 2019**

країни	млн дол.	%
Єгипет	302,8	29
Ірак	272,6	26,1
Йорданія	225,9	21,6
Туніс	149,3	14,3
Марокко	54,3	5,2
Палестина	25,5	2,4
Іран	7,6	0,7
Сирія	4,5	0,4
Інші 9 країн	1,8	0,2

**Фінансування проектів,
в Європі, 2019**

країни	млн дол.	%
Туреччина	76,9	55,3
Сербія	28,1	20,2
Боснія і Герцеговина	19,8	14,2
Україна	4,1	3
Албанія	3,4	2,4
Косово	3,1	2,2
Румунія	2,6	1,9
Півн. Македонія	0,9	0,7
Інші 2 країни	0,2	0,1

Джерело: розроблено автором на основі JICA 2020. Annual report [22].

У 2019 р. обсяг ОДР Японії у порівнянні з 2018 р. зріс на 14,7%, з яких 85,4% припало на фінансування та інвестиції проектів, 9,8 % – на технічне співробітництво та 4,8% – гранти. Регіональний розподіл ОДР виглядає наступним чином: Азія – 76,8%, Африка – 8,9%, Близький Схід – 6,5%, Латинська Америка – 3,3%, Тихоокеанський регіон – 0,6%, Європа – 0,5%, інші регіони – 3,4%. Представлені дані свідчать про те, що пріоритетним регіоном для надання ОДР Японією є Азія. Хоча Африка посідає друге місце в сфері пріоритетних інтересів Японії, однак обсяг ОДР, який Японія надає країнам Африки, значно поступається обсягу допомоги країнам Азії [22, р. 16–17].

Висновки. Відповідно до статуту, JICA здійснює свою діяльність на основі середньострокових планів, які мають п'ятирічні цикли. У четвертому середньостроковому плані (2017–2021 фінансові роки), JICA сформулювала плани, засновані на Хартії співробітництва в галузі розвитку та концепції ООН щодо стій-

кого розвитку, яка визначає 17 Цілей сталого розвитку (ЦСР). Ці плани на спрямовані на інфраструктуру та економічне зростання, орієнтоване на розвиток людини; загальнолюдські цінності та побудову миру; глобальні проблеми та регіональні пріоритетні питання, а також партнерство з різними учасниками та участь у міжнародних дискусіях. План також визначає детальні заходи щодо зміцнення організаційних та операційних основ JICA, безпеки та внутрішнього контролю.

З початку 2020 р. діяльність JICA також здійснюється під впливом COVID-19. В рамках політики боротьби з пандемією COVID-19, JICA поширює програму надання надзвичайної допомоги країнам в їх економічному відновленні. JICA також співпрацює з країнами-партнерами для реагування на кризу COVID-19 шляхом швидкого розгортання медичного обладнання та навчання медичного персоналу. Крім того, станом на серпень 2020 р., співробітники JICA почали повертатися до країн призначення, щоб пришвидшити діяльність організації. Продовжуючи всебічне соціальне та економічне співробітництво, JICA докладає зусиль, щоб COVID-19 не завдавав тривалих збитків країнам-партнерам.

У найближчі роки боротьба з COVID-19, ймовірно, триватиме. Для успішної боротьби з COVID-19 залишатиметься необхідним зміцнювати довіру та зв'язки між країнами світу. Як агент із впровадження офіційної допомоги Японії в галузі розвитку, JICA визнає, що вона повинна відігравати більшу роль у створенні стійких суспільств завдяки довірі, яка багато років існує у відносинах з країнами-партнерами організації.

Відповідно до бачення JICA «Вести світ із довірою», JICA продовжить зміцнювати співпрацю з своїми партнерами та докласти значних зусиль для просування розвитку країн-партнерів для створення більш стабільного та процвітаючого світу, завдяки чому продовжуватиметься підтримка міжнародного розвитку з боку Японії [22, р. 2].

Використані джерела та література

1. Rory Horner. Towards a new paradigm of global development? Beyond the limits of international development. *Progress in Human Geography*. June 2020, V. 44, Issue 3. P. 415-436. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0309132519836158>. (дата звернення: 05.02.2021).
2. Sakiko Fukuda-Parr. Theory and Policy in International Development: Human Development and Capability Approach and the Millennium Development Goals. URL: <https://www.jstor.org/stable/23016146?seq=1>. (дата звернення: 05.02.2021).
3. George Ingram, Kristin M. Lord. Global development disrupted: Findings from a survey of 93 leaders. URL: <https://www.concern.org.uk/what-is-international-development>. (дата звернення: 05.02.2021).
4. Keeley Brian. What is aid? URL: <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/9789264123571-4-en.pdf?expires=1612703465&id=id&accname=guest&checksum=4E5C8FA2C154B5CBFF6B0D4E8EDB2944>. (дата звернення: 05.02.2021).
5. Zenobia Ismail. Technical Assistance and Capacity Building in International Development. URL: https://opendocs.ids.ac.uk/opendocs/bitstream/handle/20.500.12413/14560/607_Technical_Assistance_and_Capacity_Building_in_International_Development.pdf?sequence=1&isAllowed=y. (дата звернення: 05.02.2021).
6. Qamar Mahmood, Fawad Akbari. Bridging humanitarian, development, and security concerns to advance health for all. URL: <https://www.idrc.ca/en/perspectives/bridging-humanitarian-development-and-security-concerns-advance-health-all>. (дата звернення: 05.02.2021).
7. Matthew L. Smith, Ruhya Kristine Seward. Making Open Development Inclusive. URL: <https://idl-bnc-idrc.dspacedirect.org/bitstream/handle/10625/59418/IDL-59418.pdf?sequence=2&isAllowed=y>. (дата звернення: 05.02.2021).
8. Gina Crivello, Gillian Mann. Dreaming of a Better Life: Child Marriage Through Adolescent Eyes. URL: <https://idl-bnc-idrc.dspacedirect.org/bitstream/handle/10625/58709/IDL-58709.pdf?sequence=2&isAllowed=y>
9. What is international development. URL: <https://www.concern.org.uk/what-is-international-development>. (дата звернення: 05.02.2021).
10. International development. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/International_development/. (дата звернення: 05.02.2021).
11. A new approach to international development. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000028962>. (дата звернення: 05.02.2021).
12. Decolonization of Asia and Africa, 1945-1960. URL: <https://2001-2009.state.gov/r/pa/ho/time/cwr/98782.htm>. (дата звернення: 05.02.2021).
13. Inaugural Address of Harry S. Truman. URL: https://avalon.law.yale.edu/20th_century/truman.asp. (дата звернення: 05.02.2021).
14. Achieving Sustainable Development and Promoting Development Cooperation. URL: https://www.un.org/en/ecosoc/docs/pdfs/fina_08-45773.pdf. (дата звернення: 05.02.2021).

15. Japan's International Cooperation. URL: <https://www.mofa.go.jp/files/000177721.pdf>. (дата звернення: 05.02.2021).
16. Development Cooperation Charter. URL: https://www.mofa.go.jp/policy/oda/page_000138.html. (дата звернення: 05.02.2021).
17. Invitation to «Cool Earth 50»- 3 Proposals, 3 Principles URL: https://japan.kantei.go.jp/abespeech/2007/05/24speech_e.html. (дата звернення: 05.02.2021).
18. STERN REVIEW: The Economics of Climate Change. URL: http://mudancasclimaticas.cptec.inpe.br/~rmlclima/pdfs/destaques/sternreview_report_complete.pdf. (дата звернення: 05.02.2021).
19. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development.
20. URL: <https://sdgs.un.org/2030agenda>. (дата звернення: 5.10.2018).
21. Official Development Assistance (ODA). URL: <https://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-finance-standards/official-development-assistance.htm>. (дата звернення: 5.10.2018).
22. Toward Inclusive and Dynamic Development. JICA Annual report 2010. URL: <https://www.oecd.org/derec/japan/48413232.pdf>. (дата звернення: 5.10.2018).
23. JICA 2020: Annual Report. URL: C:/Users/HP/Desktop/IBI/2020/Круглий%20стіл_Україна_Японія/International%20development/2020_all.pdf. (дата звернення: 5.10.2018).
24. The 2030 Agenda for Sustainable Development and the SDGs
25. URL: https://ec.europa.eu/environment/sustainable-development/SDGs/index_en.htm. (дата звернення: 5.10.2018).
26. Promotion of the Sustainable Development Goals (SDGs). URL: <https://www.mofa.go.jp/files/000406633.pdf>. (дата звернення: 5.10.2018).
27. Japan's International Cooperation. White Paper on Development Cooperation 2017. URL: <https://www.mofa.go.jp/files/000406627.pdf>. (дата звернення: 5.10.2018).

УДК 338.4

Przytik Y. O.

PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF VIETNAM – JAPAN COOPERATION IN THE FRAMEWORK OF STRATEGIC PARTNERSHIP

Abstract. The article examines the process of formation and development of the comprehensive political and trade and economic